

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1311

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Medische Zorg over *het gebrek aan landelijke regels voor zwemlessen* (ingezonden 21 december 2018).

Antwoord van Minister **Bruins** (Medische Zorg) (ontvangen 28 januari 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 1143.

Vraag 1

Bent u ook zo geschrokken van de berichtgeving dat een driejarig jongetje bijna verdronk tijdens zwemles en zijn moeder via een meekijkscherm zag hoe het helemaal misging?^{1 2}

Antwoord 1

Ja, dit moet een traumatische ervaring zijn geweest voor het kindje, ouders, omstanders en de zwembadmedewerkers. Gelukkig lijkt de jongen er geen blijvend letsel aan over te hebben gehouden. Juist in een zwemlesomgeving gaat veiligheid boven alles. Daarom vind ik het van belang dat zwemlesaanbieders adequaat toegerust zijn voor deze taak en dat kinderen vertrouwd raken met zwemwater en hun vaardigheden continu verbeteren.

Vraag 2

Waarom zijn er voor kinderopvangcentra en scholen veel landelijke regels ingesteld, maar zijn er nauwelijks regels opgesteld voor zwemlessen? Kunt u dit uitleggen? Welke landelijke regels, voorschriften en eisen aan zwemlessen, zwemleraren, veiligheid en toezicht gelden er wel?

Antwoord 2

Relevant voor zwemlessen is de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (WHBVZ) onder verantwoordelijkheid van mijn collega van Min I&W.

Hierin zijn eisen gesteld aan een veilige zwemomgeving. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0002660/2012-10-01>

Daarnaast is met name sprake van zelfregulering door de zwembranche.

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4522516/eerste-zwemles-gaat-fout-aryan-3-verdrinkt-bijna-en-ligt>

² <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4524941/ouders-en-sp-willen-landelijke-regels-na-zwemlesdrama>

Ieder zwembad heeft bijvoorbeeld een eigen toezichtplan, waarin aan de hand van een analyse van veiligheidsrisico's is uitgewerkt hoe die risico's door middel van toezicht worden beperkt.

De Nationale Raad Zwemveiligheid verbindt verschillende kwaliteitscriteria aan het mogen uitgeven van de Nationale Zwemdiploma's door middel van de Licentie Nationale Zwemdiploma's. Naast steekproefsgewijze controles bij het diplomazwemmen wordt bij iedere zwemlesaanbieder gecontroleerd of zij voldoen aan kwaliteitscriteria die met name gaan over basis veiligheid (zoals vakopleiding zwemonderwijzers, VOG, zwemlesplan, toezichtplan).

Deze (minimum) eisen zijn vanaf 1 januari 2018 verplicht voor iedere organisatie die de Nationale Zwemdiploma's wil uitgeven.

Tevens coördineert de Nationale Raad Zwemveiligheid sinds begin deze eeuw, naast de kwaliteitstandaard voor veilige en plezierig zwemonderwijs, ook de beroepsopleiding Allround zwembadmedewerker. De zestig aangesloten opleidingsinstituten (met name particulier en mbo-sportopleidingen) leiden zwemonderwijzers op conform de exameneisen van de Nationale Raad Zwemveiligheid. Geslaagde kandidaten ontvangen het branchecertificaat, waarmee zij bij een toekomstig werkgever kunnen laten zien dat zij deskundig zijn om kinderen met plezier te leren zwemmen conform de Nationale Norm Zwemveiligheid.

Naar schatting tachtig tot negentig procent van de zwemdiploma's die jaarlijks in Nederland wordt uitgegeven, is inmiddels afkomstig van een Licentiehouder.³

Vraag 3

Deelt u de mening dat er een maximum moet komen van het aantal kinderen dat in een groep zwemles krijgt? Zo ja, gaat u hiervoor landelijke regels opstellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Nee. Het aantal kinderen per groep verschilt per zwemlesmethode en is bovendien afhankelijk van een aantal variabelen zoals leeftijd en omgevingsomstandigheden. Dit is aan de zwemlesaanbieder.

Belangrijk is wel dat de zwemlesaanbieder voldoet aan de wetgeving en branchecriteria die gaan over de basisveiligheid (zie ook antwoord⁴).

Vraag 4

Vindt u het ook zorgelijk dat er geen verplichte opleiding is voor mensen die zwemlessen geven? Bent u bereid om dit wel te laten verplichten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het is regulier beleid dat het zwembad, de zwemschool of de vereniging waar zwemlessen worden verzorgd, eisen stelt aan het personeel of vrijwillig kader dat wordt ingezet. Zwemles geven is een vrij beroep. Ik juich het toe dat de Nationale Raad Zwemveiligheid bij haar zwemlesaanbieders een vakopleiding op minimaal mbo-niveau 3 vereist (is een criterium van de Licentie Nationale Zwemdiploma's).

In 2017 hebben branchepartijen in de CAO-zwembaden voor het eerst vastgelegd dat zwemonderwijzers een vakopleiding moeten hebben gevolgd. De branche is nu volop bezig hieraan uitwerking te geven.

Het is daarom nu niet aan de orde om een opleiding te verplichten (zie antwoord vragen 5/6).

Vraag 5

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat er één landelijk zwemdiploma komt, zodat de versnipperingen aan verschillende soorten zwemdiploma's een einde komt en kinderen volgens goede en getoetste standaarden leren zwemmen? Zo ja, bent u bereid hier een actieve rol in te spelen om dit te realiseren? Zo nee, waarom niet?

³ <https://www.nlzswemveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/23269/zwemlesaanbieders-2017?q=zwemlesaanbieders&page=1&sort=relevance> Noot: gecombineerd met CBS cijfers 5-jarigen t.o.v. uitgifte Nationale Zwemdiploma's door NRZ.

⁴ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4524941/ouders-en-sp-willen-landelijke-regels-na-zwemlesdrama>

Antwoord 5

De versnippering van zwemdiploma's is ongewenst. Dat is de reden dat mijn ambtsvoorganger het onderzoeksprogramma over zwemveiligheid en zwemvaardigheid van de Nationale Raad Zwemveiligheid heeft laten uitvoeren. Mede naar aanleiding hiervan werkt de branche aan het tegengaan van de versnippering van zwemdiploma's. De Licentie Nationale Zwemdiploma's verbindt de Nationale Norm Zwemveiligheid, de bijbehorende Examenregeling en de Nationale Zwemdiploma's. Deze standaard van de Nationale Raad Zwemveiligheid is in 2017 ook door de branche helemaal vernieuwd en wordt door het overgrote deel van de zwemlesaanbieders gebruikt. Hierbinnen is ruimte gemaakt voor het gebruik van vernieuwende examenprogramma's bij het diplomazwemmen in de zwembaden en allerlei zwemmethodes kunnen worden gehanteerd. Dit draagt bij aan het verminderen van de diversiteit van zwemdiploma's. Zoals opgemerkt, naar schatting tachtig tot negentig procent van de zwemdiploma's die jaarlijks in Nederland wordt uitgegeven, is inmiddels afkomstig van een Licentiehouder.⁵

Vraag 6

Bent u bekend met het onderzoek waaruit blijkt dat ouders pleiten voor één landelijk zwemdiploma, één organisatie die zwemlesaanbieders controleert en de overheid die daar een actieve rol bij speelt, bijvoorbeeld door minimumeisen te stellen waar zwemlessen of badmeesters en juffen aan moeten voldoen? Bent u bereid stappen te zetten in deze richting?⁶

Antwoord 6

Ja, ik heb dit onderzoek zelf mede mogelijk gemaakt via een subsidie aan de Nationale Raad Zwemveiligheid voor het kennisproject NL Zwemveilig. Eind van dit jaar komt de Nationale Raad Zwemveiligheid met een «nationaal plan zwemveiligheid» mede gebaseerd op de uitkomsten van diverse NL Zwemveilig onderzoeken en praktijkervaringen, waaronder bovengenoemd onderzoek.

Mede op basis hiervan zal ik bekijken of en hoe er in de toekomst een structurele rol van de overheid bij veilige zwemlessen wenselijk en mogelijk is.

Vraag 7

Deelt u de mening dat je als ouder zeker moet weten dat je kind in veilige handen is tijdens zwemlessen? Bent u bereid na bovenstaande vragen om in samenwerking met de Nationale Raad Zwemveiligheid landelijke regels op te stellen, zodat zwemlessen veiliger worden en kinderen beter wordt geleerd te zwemmen?

Antwoord 7

Ja. Ik heb daarbij geen aanleiding te veronderstellen dat zwemlessen onveilig zouden zijn. Integendeel. Verdrinkingen onder kinderen in Nederland nemen gelukkig gestaag af en mijn beeld is dat het personeel of vrijwillig kader dat zwemlessen verzorgt zeer gedreven en veilig te werk gaat.⁷

De Nationale Raad Zwemveiligheid werkt aan een «nationaal plan zwemveiligheid», dat naast de kwaliteit van zwemlessen ook breder ingaat op bijvoorbeeld de zwemveiligheid van kwetsbare groepen Nederlanders. Zoals u eerder toegezegd, zal ik u dit plan doen toekomen in het najaar.

⁵ <https://www.nlzweveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/23269/zwelesaanbieders2017?q=zwelesaanbieders&page=1&sort=relevance> Noot: gecombineerd met CBS cijfers 5-jarigen t.o.v. uitgifte Nationale Zwemdiploma's door NRZ.

⁶ <https://www.nlzweveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/24201/ouders-over-zweveiligheid-en-zweles>

⁷ Collard, D.C.M., & Floor, C. (2017). *Meer zicht op verdrinkingen: verdrinking in Nederland: aantallen, oorzaken en preventieve maatregelen*. Utrecht: Mulier Instituut. <https://www.nlzweveilig.nl/kennisbank-zwemonderwijs/kennisbank/23267/meer-zicht-op-verdrinkingen?q=Zicht%20verdrinkingen&page=1&sort=relevance>